

Papara

Bünyamin ZİLE

Bir gün önce yağan kar; gençlerin özlemle beklediği günü getirmişti. Köyün çocukları ve delikanlıları Dövme Sirtı'nda toplanmış, karda kızak kayıyorlardı. Şakalaşmalar, gülüşmeler, gençlerin kayarak birbirini geçme yarışları seyredilmeye değerdi. O kadar eğleniyorlardı ki zamanın nasıl geçtiğinin farkında bile değillerdi. Bu mevsimde nadir görülen berrak bir gökyüzü vardı. Güneş bulutların arkasına saklanma ihtiyacını hissetmemiş, büyük bir zevkle karda kayanlara bakıyordu.

Köyün muhtarı bastonunun yardımıyla karda bata çıka yürüyerek yanlarına gelmişti de kimse farkına bile varmamıştı. Muhtar kayanları biraz seyretti, hoşuna gitmişti.

"Ahh gençliğim ah!" diye içini geçirdi.

Gürgen ağacından kızak yaptığı, hızlı kaysın diye altını da yağla şımşırlediği ve kayma yarışlarında birinci olduğu günler gözlerinin önünden hızla geçti.

Muhtarı ilk gören Güdüğün Güdük oldu. Babası gibi kısa boylu olduğu için köylü ona bu isimle seslenirdi.

Asıl adı Hazım'dı ama bu ad neredeyse unutulmuştu. Hemen koşup öpmek için ellerine sarıldı.

"Hoş geldin muhtar emmi." dedi. Diğer gençler de gelmişlerdi.

Muhtar hepsine tek tek şöyle bir baktı.

"Ee Yılbaşına iki gün var. Ne yapmayı düşünüyorsunuz?" diye kinayeli bir sesle sordu.

Gençler başlarını önlerine eğdiler, bir şey söylemediler. "Yarın sabah hepimizi eksiksiz bizim eve bekliyorum, birlikte kahvaltı yapalım. Size Paparayı yedireceğim" dedi.

Muhtar uzaklaşınca gençleri bir telaş sardı. "Kesin azarlayacak, çok fena fırçalayacak" diye içlerinden geçirdiler. Gitmeseler olmazdı. O zaman muhtar daha büyük cezalar verebilirdi. Hele bir de babalarını toplar da yaptıklarını anlatırsa...

İlk konuşan Güdüğün Güdük oldu. "Daha kış yeni başladı, kırdığımız yumurta kırık geçti" dedi.

Bay Bilal "Bir hafta önce Bekçi Ali'nin at arabasını bahçelerin ke-

narındaki köy pınarına kadar itekleyerek okunu defalarca pınarın gövdesine vurup, çıkardığı tak diye sese kahkahalarla gülmedik mi?" diye söyledikten sonra "Ertesi günü köylüler senin araba aya çıkıyor diye Bekçi Ali'yle dalga geçmediler mi?" diye söze karıştı.

Hocagillerin Hilmi "Nuri dayının evinin önündeki kütükleri havaya dikip, zavallı ihtiyar gecenin karanlığında bunları adam sanıp, korkudan avaz avaz bağırıp yardım istediğinde, saklandığımız yerden kikir kikir gülmedik mi?" deyince hepsi birden kahkahayı bastılar.

Sarı Selami "Ya gecenin bir yarısında parmaklarımıza zilleri takıp köyün içerisinde sabaha kadar, Misket'e, Hüdayda'ya, Atım Arap'a halka gibi bükülerek oynadığımız günler..." deyince, oldukları yerde ıslık çalarak tekrar oynamaya başladılar.

Yaptıkları yaramazlıklar sadece bunlar değildi. Yazın hıyar istemişlerdi de komşuları vermeyince annelerinin naylon ayakkabılarını giyerek geceleyin tarladaki bütün hıyarları çay kenarındaki yılınların içerisine doldurmuşlardı. İhtiyar heyeti

tarlayı incelediğinde ceza Çingene kadınlarına kesilmişti. Sadece bunlar mıydı? Kadın ablanın süslü horozunu buğdayla yemleyerek ahıra kadar getirip, orada kestikten sonra bağlarda yemeleri...

Köylüler gençlerin bu yaptıklarını muhtara şikâyet ediyorlardı. Muhtar güngörmüş, gençliğini iyi yaşamış bir ihtiyardı, şikâyete gelenleri;

“Sen hiç genç olmadın mı? Diğer sürülerden çalıp Dağda Davar yediğimiz, sızgıç yaptığımız günler unutuldu mu? Bırakın gençliklerini yaşasınlar. Kimsenin arına, namusuna dokunmuyorlar. Bizim gençliğimizdeki gibi içki içip geceleri nara da atmıyorlar” diye konuşunca köylüler susar, başlarını önüne eğip giderlerdi.

Hep bir ağızdan “Papara’yı hak ettiklerini, Muhtar ne dese haklı olduğunu” söylediler. Moralleri bozulmuştu. Kızak kaymak istemediler. Köyün yolunu tuttular. Herkes evine dağıldı.

Ertesi sabah odanın önünde toplandılar. Muhtarın evine giderken Güdügün Güdük;

“Arkadaşlar muhtar bize kızacak, nasihatlerde bulunacak, kimse ağzını açıp itiraz etmesin, konuşmasın, tamam emmi bir daha yapmayacağız diyelim, kurtulalım” dedi.

Muhtarın evine gelmişlerdi. Kanatlı kapının kalın tokmağına üç kere vurdular. Az sonra kapı açıldı. Eve girip sekiye oturdular. Muhtar hepsinin bir bir hatırını sordu, babalarına selam götürmelerini söyledi.

Sofra kurulmuştu, bağdaş kurup oturdular. Sofrada tere yağ, peynir, bal, pekmez vardı. Sininin orta yerinde içine ekmek doğranmış büyük bir pilav sahanı vardı. Doğranmış ekmeklerin üzerine et suyu döküldü. Üstüne de bolca soğan doğranmış, içerisine kıyma, peynir, yumurta katılarak yağda kavrulmuş sos döküldü. Muhtar besmele çekerek “hadi buyurun başlayın” dedi.

Kahvaltı gençlere değişik gelmişti, yağ, peynir, bal tamamı da pekmezle, tiride benzer şey de neyin nesiydi. Sabah sabah, üstelik çay da yoktu.

Kahvaltı yapıldıktan sonra kahve ikram edildi.. Sohbet de koyulaşmıştı. Ama gençler rahat değillerdi. Papa-

rayı ne zaman yiyeceğiz diye huzursuzdular. Muhtar Bu huzursuzluklarını anladı. İçinden gülmeye başladı.

“Hele deyin bakalım, hindi almışsınız, bir de Çorum üçlüsü oynayıp, bu akşam yılbaşı mı kutlayacaksınız? diye sordu. Sonra devam etti “Bizim geleneklerimizde, töremizde böyle bir gece yok. Bizim yılbaşımız Muharrem ayının birinci günü gecesidir” dedi. “Bırakın başkaları ne yaparsa yapsın. Gavurlara benzetmek, onların kutladığı geceleri kutlamak bize yakışır mı?” diye sordu. Sonra da gençlerin diyeceklerini beklemeden “Tabi siz de haklısınız. Geleneklerimizi, törelerimizi tamamiyle bilmezsiniz. Kabahatin büyüğü bizde aslında, geçim derdine daldık size yeteri kadar öğretmedik. Biraz önce yediğimiz yemeğin adını bile bilmezsiniz. Papara’yı yediğimizin farkında bile değilsiniz.” diyerek sözlerini bitirdi.

O gece erkenden yatan gençler yılbaşı sabahı yine dövme sırtında kızak kayıyorlardı. Papara’nın tadı damaklarındaiken, zihinlerinde kültürlerini tam anlamıyla bilmemenin hüznü ve ezikliği vardı...